

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 5505
Ημερομ. Κατάθεσης: 22/5/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Θεσσαλονίκη, 22/05/2026

Του: Βελόπουλου Κυριάκου, Προέδρου του Κόμματος, Βουλευτή Β3΄Νότιου Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Τον κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
Τον κ. Υπουργό Ανάπτυξης
Την κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών
Τον κ. Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

ΘΕΜΑ: «Καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας στην υπόθεση C-518/24 για την Οδηγία (ΕΕ) 2018/958 και ανάγκη σαφούς ρύθμισης των επαγγελματικών και ακαδημαϊκών δικαιωμάτων αποφοίτων της δημόσιας τριτοβάθμιας και ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης.»

Κυρία, κύριοι Υπουργοί

Τα επαγγελματικά δικαιώματα αποτελούν ζήτημα που ταλανίζει την ελληνική κοινωνία επί δεκαετίες. Δεν πρόκειται για ένα θεωρητικό θέμα. Πρόκειται για νέους ανθρώπους που εισάγονται σε δημόσιες σχολές, ολοκληρώνουν κύκλους σπουδών, πρακτική άσκηση, εξετάσεις και πιστοποιήσεις, αλλά στο τέλος δεν γνωρίζουν με καθαρό και ενιαίο τρόπο τι ακριβώς τους αναγνωρίζει η Πολιτεία: ποιο είναι το επίπεδο του τίτλου τους, ποια επαγγελματικά δικαιώματα απορρέουν από αυτόν, αν έχουν ακαδημαϊκή συνέχεια και σε ποιους συναφείς επαγγελματικούς χώρους μπορούν να κινηθούν.

Προκαλεί σοβαρό θεσμικό προβληματισμό το γεγονός ότι εκδόθηκε καταδικαστική απόφαση κατά της Ελλάδας για ένα ζήτημα το οποίο η Ελληνική Πολιτεία όφειλε να έχει ρυθμίσει εγκαίρως, ανεξαρτήτως οποιασδήποτε ευρωπαϊκής οδηγίας. Η εργασία αποτελεί θεμελιώδες κοινωνικό δικαίωμα και η Βουλή των Ελλήνων οφείλει να υπηρετεί την ελληνική κοινωνία, διασφαλίζοντας ότι οι απόφοιτοι δημόσιων εκπαιδευτικών δομών δεν εγκλωβίζονται σε καθεστώς θεσμικής ασάφειας ως προς την επαγγελματική και ακαδημαϊκή αξία των τίτλων τους.

Στο ελληνικό δίκαιο, η ρύθμιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων πρέπει να έχει σαφή νομοθετική ή κανονιστική βάση. Το άρθρο 16 παρ. 7 του Συντάγματος προβλέπει ότι ο νόμος ορίζει τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων σχολών ανώτερης βαθμίδας επαγγελματικής ή άλλης ειδικής εκπαίδευσης. Παράλληλα, το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος καθιστά τις κυρωμένες διεθνείς συμβάσεις μέρος του εσωτερικού δικαίου και αναγνωρίζει ότι υπερισχύει έναντι αντίθετων διατάξεων νόμου.

Στις **1 Ιουλίου 2024** δημοσιεύθηκε ο Ν. 5114/2024, με τον οποίο κυρώθηκε η Σύμβαση της Λισαβόνας για την αναγνώριση τίτλων σπουδών σχετικά με την τριτοβάθμια εκπαίδευση στην ευρωπαϊκή περιφέρεια. Η Σύμβαση αυτή δεν καταργεί το εθνικό σύστημα επαγγελματικών δικαιωμάτων, ούτε απονέμει αυτομάτως δικαιώματα. Δημιουργεί όμως σαφή υποχρέωση για δίκαιη, διαφανή και συνεκτική αξιολόγηση τίτλων σπουδών και προσόντων.

Παράλληλα, η Οδηγία (ΕΕ) 2018/958 αφορά τους περιορισμούς στην πρόσβαση ή άσκηση νομοθετικώς κατοχυρωμένων επαγγελμάτων. Το άρθρο 4 της Οδηγίας ορίζει ότι πριν από κάθε νέα ρύθμιση ή τροποποίηση υφιστάμενης ρύθμισης που περιορίζει την πρόσβαση σε επάγγελμα, το κράτος οφείλει να διενεργεί αξιολόγηση αναλογικότητας. Δηλαδή να εξηγήει με σαφήνεια, γιατί ο περιορισμός είναι αναγκαίος, κατάλληλος, τεκμηριωμένος και όχι υπερβολικός.

Το ζήτημα γίνεται ακόμη σοβαρότερο μετά την καταδικαστική απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση **C-518/24**, της **20ής Νοεμβρίου 2025**, κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελλάδα δεν μετέφερε πλήρως την Οδηγία (ΕΕ) 2018/958, ιδίως ως προς το πεδίο εφαρμογής της και ως προς τις υποχρεώσεις εκ των προτέρων αξιολόγησης και εκ των υστέρων παρακολούθησης των περιοριστικών μέτρων για νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα.

Περαιτέρω, στις **23 Οκτωβρίου 2025**, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου εξέδωσε την απόφαση **“Sakellaris and Others v. Greece”**, με αντικείμενο τη μη εκτέλεση της απόφασης **ΣτΕ 4917/2012**, η οποία είχε εκδοθεί στις **18 Δεκεμβρίου 2012**. Το ΕΔΔΑ έκρινε ότι η μη εκτέλεση δικαστικής απόφασης για διάστημα άνω των δώδεκα ετών συνιστά παραβίαση του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και του δικαιώματος σε αποτελεσματικό ένδικο μέσο. Η υπόθεση αυτή δείχνει ότι όταν η Διοίκηση αφήνει άλυτα ζητήματα επαγγελματικών δικαιωμάτων, το πρόβλημα δεν είναι απλώς διοικητικό. Είναι ζήτημα κράτους δικαίου.

Το ίδιο ζήτημα δεν αφορά μόνο τίτλους αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης ή προπτυχιακούς τίτλους. Αφορά και αποφοίτους μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών, οι οποίοι κατέχουν τίτλους ανώτερων επιπέδων προσόντων, χωρίς όμως να είναι πάντοτε σαφές αν και με ποιον τρόπο οι τίτλοι αυτοί παράγουν επαγγελματικές συνέπειες, πρόσβαση σε συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες, πρόσθετη επαγγελματική αναγνώριση ή διαφοροποίηση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα. Έτσι, δημιουργείται ένα παράδοξο: η Πολιτεία αναγνωρίζει υψηλότερο

επίπεδο ακαδημαϊκής εξειδίκευσης, αλλά δεν αποτυπώνει πάντοτε με σαφήνεια τη σχέση του με επαγγελματικά δικαιώματα ή δυνατότητες επαγγελματικής εξέλιξης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ουσίας του προβλήματος αποτελούν οι **Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού**. Οι σπουδαστές εισάγονται μέσω πανελλαδικών διαδικασιών, φοιτούν σε δημόσιες σχολές, ολοκληρώνουν θεωρητική κατάρτιση και θαλάσσια πρακτική εκπαίδευση και στη συνέχεια καλούνται να αναλάβουν επαγγέλματα μεγάλης ευθύνης, που σχετίζονται με την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας, την ανθρώπινη ζωή και τη λειτουργία της εμπορικής ναυτιλίας.

Παρά τα παραπάνω, εξακολουθεί να μην αποτυπώνεται με σαφή, ενιαίο και θεσμικά δεσμευτικό τρόπο η σχέση μεταξύ πτυχίου ΑΕΝ, επιπέδου προσόντων, αποδεικτικού ναυτικής ικανότητας, επαγγελματικού τίτλου, επαγγελματικών δικαιωμάτων, ακαδημαϊκής διαβάθμισης και δυνατότητας ακαδημαϊκής συνέχειας. Το ζήτημα δεν είναι να αμφισβητηθεί η επαγγελματική αξία των ΑΕΝ. Το ζήτημα είναι ότι το κράτος ζητά από τους νέους να ολοκληρώσουν απαιτητικές σπουδές και πρακτική, αλλά δεν τους δίνει καθαρή εικόνα για το πώς αναγνωρίζεται θεσμικά ο τίτλος τους και πώς μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους πέρα από ένα στενό επαγγελματικό πλαίσιο.

Αυτό είναι ιδιαίτερα εμφανές στους Μηχανικούς Εμπορικού Ναυτικού. Ένας νέος που εκπαιδεύεται σε μηχανολογικά, τεχνικά και λειτουργικά αντικείμενα υψηλής ευθύνης θα έπρεπε να γνωρίζει με σαφήνεια αν και με ποιες προϋποθέσεις μπορεί να αξιοποιήσει τις γνώσεις του και στη στεριά, σε συναφείς τεχνικούς, βιομηχανικούς, ενεργειακούς ή παραγωγικούς τομείς, κατά το πέρασμα των σπουδών του και όχι αφού έχει ήδη αποκτήσει ανώτερο επαγγελματικό δικαίωμα όπως του Α' Μηχανικού. Αντί γι' αυτό, συχνά βρίσκεται εγκλωβισμένος σε ένα ασαφές καθεστώς, όπου ο τίτλος του έχει επαγγελματική βαρύτητα στη θάλασσα, αλλά δεν έχει αντίστοιχα καθαρή ακαδημαϊκή και επαγγελματική διαδρομή εκτός αυτής.

Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως απλή διοικητική εκκρεμότητα. Δημιουργεί αίσθημα υποβάθμισης σε νέους που έχουν τηρήσει όλα τα εχέγγυα μόρφωσης, κατάρτισης και πρακτικής εκπαίδευσης. Δημιουργεί επίσης άνιση μεταχείριση ανάμεσα σε τίτλους σπουδών, ιδίως σε μια περίοδο όπου η χώρα προχωρά σε νέες μορφές μη κρατικής πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και οφείλει να προστατεύσει πρώτα την αξία των δημόσιων ελληνικών τίτλων σπουδών.

Η Πολιτεία δεν μπορεί να απαιτεί από έναν νέο πολυετή φοίτηση, πρακτική άσκηση, πιστοποιήσεις, εξετάσεις και επαγγελματική ευθύνη, χωρίς ταυτόχρονα να απαντά καθαρά ποια δικαιώματα του αναγνωρίζει, σε ποιο επίπεδο προσόντων τον κατατάσσει και ποιες επαγγελματικές και ακαδημαϊκές διαδρομές του επιτρέπει.

Επειδή η Ελληνική Δημοκρατία καταδικάστηκε στις **20 Νοεμβρίου 2025** από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση **C-518/24** για ατελή μεταφορά της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958.

Επειδή το άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 απαιτεί σαφή, αντικειμενική και τεκμηριωμένη αξιολόγηση αναλογικότητας για κάθε περιορισμό πρόσβασης ή άσκησης νομοθετικώς κατοχυρωμένου επαγγέλματος.

Επειδή η υπόθεση **Sakellaris and Others v. Greece**, της 23ης Οκτωβρίου 2025, ανέδειξε ότι η μακρόχρονη μη συμμόρφωση της Διοίκησης με αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν είναι απλή διοικητική καθυστέρηση, αλλά ζήτημα δίκαιης δίκης, αποτελεσματικής προστασίας και κράτους δικαίου.

Επειδή χιλιάδες απόφοιτοι δημόσιων εκπαιδευτικών δομών δεν πρέπει να μένουν σε καθεστώς ασάφειας ως προς την αξία του τίτλου τους, τα επαγγελματικά τους δικαιώματα και τη δυνατότητα ακαδημαϊκής ή επαγγελματικής συνέχειας.

Επειδή το πρόβλημα δεν αφορά μόνο πρώτους τίτλους σπουδών ή τίτλους αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, αλλά και μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς τίτλους, όταν δεν αποτυπώνεται καθαρά αν και με ποιον τρόπο η ανώτερη ακαδημαϊκή εξειδίκευση συνδέεται με επαγγελματικά δικαιώματα, επαγγελματική εξέλιξη ή πρόσβαση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένες δραστηριότητες.

Επειδή οι Ακαδημίες Εμπορικού Ναυτικού αποτελούν χαρακτηριστικό παράδειγμα νέων που ολοκληρώνουν δημόσια εκπαίδευση και πρακτική υψηλής ευθύνης, χωρίς να υπάρχει πλήρης και καθαρή θεσμική αποτύπωση της ακαδημαϊκής και επαγγελματικής αξίας του τίτλου τους.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω

Ερωτώνται η κυρία και οι κύριοι Υπουργοί:

1. Για ποιον συγκεκριμένο λόγο δεν έχουν ληφθεί ακόμη, μετά την καταδικαστική απόφαση C-518/24 της 20ής Νοεμβρίου 2025, πλήρη μέτρα συμμόρφωσης της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/958, ιδίως ως προς την εκ των προτέρων αξιολόγηση και την εκ των υστέρων παρακολούθηση των περιορισμών στα νομοθετικώς κατοχυρωμένα επαγγέλματα;
2. Ποιο Υπουργείο ή ποιος φορέας έχει σήμερα την τελική ευθύνη συντονισμού για τη ρύθμιση των εκκρεμών επαγγελματικών δικαιωμάτων αποφοίτων της δημόσιας τριτοβάθμιας και ανώτερης επαγγελματικής εκπαίδευσης, και ποιο είναι το δεσμευτικό χρονοδιάγραμμα ενεργειών;
3. Έχει καταρτιστεί πλήρης κατάλογος των τίτλων σπουδών α΄ κύκλου, μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων της δημόσιας εκπαίδευσης που δεν συνδέονται με σαφώς αποτυπωμένα επαγγελματικά δικαιώματα, επαγγελματική εξέλιξη ή πρόσβαση σε νομοθετικώς κατοχυρωμένες δραστηριότητες; Αν ναι, θα κατατεθεί στη Βουλή; Αν όχι, γιατί δεν έχει καταρτιστεί;
4. Έχει πραγματοποιηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958, αξιολόγηση αναλογικότητας για τις περιπτώσεις όπου απόφοιτοι δημόσιων σχολών ή

ανώτερων τίτλων σπουδών αποκλείονται ή περιορίζονται από συναφείς επαγγελματικές δραστηριότητες, παρά την κατοχή σχετικού τίτλου σπουδών, πρακτικής άσκησης, πιστοποιήσεων ή εξειδίκευσης;

5. Για ποιον λόγο δεν έχει ακόμη αποτυπωθεί με ενιαίο και θεσμικά δεσμευτικό τρόπο η ακαδημαϊκή διαβάθμιση, η ακαδημαϊκή συνέχεια και η επαγγελματική αξιοποίηση των πτυχίων των Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού;

6. Προτίθεται η κυβέρνηση να θεσπίσει ενιαίο δημόσιο μητρώο ή κανονιστική πράξη, στο οποίο να αποτυπώνονται για κάθε δημόσιο τίτλο σπουδών το επίπεδο προσόντων, τα επαγγελματικά δικαιώματα, οι απαιτούμενες πιστοποιήσεις, οι επιτρεπόμενες επαγγελματικές δραστηριότητες και η δυνατότητα ακαδημαϊκής συνέχειας; Αν ναι, πότε; Αν όχι, με ποια αιτιολογία;

Ο ερωτών Βουλευτής

ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ